

RAAD VOOR DE KUNSTEN
AD HOC VERGADERING RAAD VOOR CULTUUR
VERGADERING VAN MAANDAG 11 OKTOBER 2004
DEFINITIEF VERSLAG

Plaats: zaal 10, gelijkvloers Markiesgebouw
Beginuur: 10 uur

AANWEZIG:

THIELEMANS Johan, voorzitter Raad voor de Kunsten, lid Raad voor Cultuur
DOUCET Bart, lid Raad voor Cultuur
LOOSVELDT Frank, lid Raad voor de Kunsten
NEYRINCK Jorijn, lid Raad voor Cultuur
PUYPE Geert, lid Raad voor Cultuur
VAN AEL Kristel, lid Raad voor de Kunsten
VAN BORM Julien, lid Raad voor Cultuur
VANDEKERCHOVE Veronique, lid Raad voor de Kunsten
VAN DIJCK Leen, lid Raad voor de Kunsten
VAN HEDDEGEM Joannes, lid Raad voor Cultuur
VAN RIET Iris, secretaris Raad voor de Kunsten en de Raad voor Cultuur

Afgevaardigden van de administratie Cultuur:

LAUREYS Marina, adjunct van de directeur afdeling Beeldende Kunst en Musea
VAN DEN BROUCKE Dries, adjunct van de directeur afdeling Beeldende Kunst en Musea
VAN RIJCKEGHEM Dirk, directeur afdeling Muziek, Letteren en Podiumkunsten

AFWEZIG MET KENNISGEVING:

ALLEGAERT Patrick, lid Raad voor de Kunsten, lid Raad voor Cultuur
BEVERNAGE Rik, lid Raad voor de Kunsten
BOUSSET Sigrid, ondervoorzitter Raad voor Cultuur
BUCQUOYE Moniek, lid Raad voor de Kunsten, lid Raad voor Cultuur
DE BAERE Bart, voorzitter Raad voor Cultuur
DE BRAEKELEER Jan, lid Raad voor Cultuur
DE GRYSE Piet, lid Raad voor de Kunsten, lid Raad voor Cultuur
DE SMET Chantal, lid Raad voor de Kunsten, lid Raad voor Cultuur
DE VOS Hugo, lid Raad voor Cultuur
DE VOS Ida, lid Raad voor de Kunsten
FRANS Eddy, lid Raad voor Cultuur
GORIS Anjes, lid Raad voor Cultuur
HERMAN Frank, lid Raad voor Cultuur
LAGAE Johan, lid Raad voor de Kunsten
LEVER Leen, lid Raad voor de Kunsten
MATEUSEN Gi, lid Raad voor Cultuur
PINXTEN Rik, lid Raad voor Cultuur
PLATTEAU Marleen, lid Raad voor Cultuur
PELCKMANS Gustaaf, lid Raad voor de Kunsten
RISPENS Jan, lid Raad voor de Kunsten
STALPAERT Christel, lid Raad voor de Kunsten
SUPPLY Wim, lid Raad voor de Kunsten
TEUCHIES Hilde, lid Raad voor de Kunsten
THIELEMANS Leen, lid Raad voor Cultuur
THIELEMANS Steven, lid Raad voor de Kunsten

VAN DER ELST Elisabeth, lid Raad voor de Kunsten
 VAN DEYCK Lucienne, lid Raad voor de Kunsten
 VANREUSEL Bart, lid Raad voor Cultuur
 VANTYGHEM Peter, lid Raad voor Cultuur
 VERMASSEN Jan, lid Raad voor de Kunsten
 VERSCHUEREN Luk, lid Raad voor Cultuur
 WOUTERS Steven, lid Raad voor Cultuur

DE RUYCK Stefaan, kabinetschef Cultuur en Jeugd

AFWEZIG ZONDER KENNISGEVING:

BAETEN Herman, lid Raad voor de Kunsten, lid Raad voor Cultuur
 BENCHELABI Hasina, lid Raad voor Cultuur
 BUEKENHOUT Paul, lid Raad voor de Kunsten
 DE BELDER Steven¹, lid Raad voor de Kunsten
 GIELEN Daniëlle, lid Raad voor de Kunsten
 LAMBRECHT Luk, lid Raad voor de Kunsten
 LUYTEN Anna, lid Raad voor de Kunsten
 NOTTE Johan, lid Raad voor Cultuur
 MORRENS Jacques, lid Raad voor de Kunsten
 PAS Johan, lid Raad voor de Kunsten
 POLIS Harold, lid Raad voor de Kunsten, lid Raad voor Cultuur
 ROELANDT Els, lid Raad voor de Kunsten
 SCHEPERS Edmond, lid Raad voor Cultuur
 SWINNEN Johan, lid Raad voor Cultuur
 VANDERHULST Leen, lid Raad voor Cultuur
 VAN GEYSTELEN Adinda, lid Raad voor de Kunsten
 VAN VAERENBERGH Jan, lid Raad voor Cultuur
 VERHEYEN Martine, lid Raad voor Cultuur

AGENDA

- 1) Goedkeuring verslag van 3 mei 2004
- 2) Advies betreffende het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ter uitvoering van het decreet van 7 mei 2004 houdende de organisatie en subsidiëring van een cultureel-erfgoedbeleid, voor wat betreft de musea, de cultureel-erfgoedpublicaties en de projecten cultureel erfgoed.
- 3) Rondvraag en varia

1) GOEDKEURING VERSLAG VAN 3 MEI 2004

Er zijn geen opmerkingen bij het verslag.
 Naar aanleiding van het verslag deelt Dirk VAN RYCKEGHEM mee dat Steven DE BELDER schriftelijk ontslag heeft ingediend als lid van de Raad voor de Kunsten.

2) ADVIES BETREFFENDE HET ONTWERP VAN BESLUIT VAN DE VLAAMSE REGERING TER UITVOERING VAN HET DECREET VAN 7 MEI 2004 HOUDENDE DE ORGANISATIE EN SUBSIDIËRING VAN EEN CULTUREEL-ERFGOEDBELEID, VOOR WAT BETREFT DE MUSEA, DE CULTUREEL-ERFGOEDPUBLICATIES EN DE PROJECTEN CULTUREEL ERFGOED.

De voorzitter verwelkomt de leden en stelt Marina LAUREYS, adjunct van de directeur afdeling Beeldende Kunst en Musea en Dries VAN DEN BROUCKE, adjunct van de directeur afdeling Beeldende Kunst en Musea

¹ Dirk Van Rijckeghem deelt bij het begin van de vergadering het ontslag mee van Steven De Belder

voor. Zij zijn aanwezig om toelichting te geven en vragen van de leden te beantwoorden.

In overleg met de voorzitter van de Raad voor Cultuur werden de leden van de Raad voor Cultuur uitgenodigd voor deze vergadering. Omwille van de samenhang van de problematiek tussen musea en erfgoed wordt geopteerd voor een ad hoc samenwerking. Er is formeel een dubbele advisering vereist en er is een strakke timing voor de adviesverlening. Het leek weinig zinnig de Raad voor Cultuur op korte termijn voor dit uitvoeringsbesluit te laten bijeenkomen meteen na het advies ten gronde dat hoe dan ook door de Raad voor de Kunsten wordt gegeven. De opmerkingen en voorstellen van de leden van de Raad voor Cultuur worden in het verslag en het advies opgenomen. Het advies van de Raad voor Cultuur zal via een schriftelijke procedure tot stand komen en verwijzen naar een formeel akkoord met het advies ten gronde dat door deze vergadering wordt geformuleerd.

BESPREKING

1) Er wordt toelichting gegeven bij het aangepaste systeem van advisering en beoordeling dat kadert in de nieuwe filosofie om kwaliteitsbeoordeling over individuele organisaties en projecten en beleidsadvisering gescheiden te houden.

De indeling voor de erfgoedsector ziet er uit als volgt:

1.1. Adviescommissie cultureel erfgoed

met als kerntaken:

- systemen van kwaliteitsbeoordeling ontwikkelen en erover waken dat er een kwaliteitsvolle kwaliteitsbewaking is,
- beleidsgericht advies formuleren op basis van ervaringen van kwaliteitsbeoordeling,
- beoordelen dossiers die meerdere domeinen van de sector cultureel erfgoed bestrijken.

1.2. Sectorale beoordelingscommissies

met als kerntaak: adviseren over erkennings- en subsidieaanvragen

voor de sector cultureel erfgoed. Volgende beoordelingscommissies worden opgericht:

- a. musea,
- b. archieven, bewaarbibliotheken en documentatiecentra,
- c. erfgoedconvenants en projecten cultureel erfgoed,
- d. een transversale commissie kunsten en erfgoed voor de beoordeling van publicaties.

1.3. Beoordelingscommissies instellingen van de Vlaamse Gemeenschap namelijk één commissie voor respectievelijk KMSK, MuHKA en Kasteel van Gaasbeek.

Belangrijke vaststelling voor deze raad is **het wegvallen van de automatische functionele doorstroming tussen de Raad voor de Kunsten en de adviescommissies.**

2) Er is een voorstel om het beschikken over een **bibliotheekvoorziening**, autonoom of in een samenwerkingsverband, als een erkenningvoorwaarde toe te voegen aan artikel 2, §3. Echter het besluit kan geen bijkomende voorwaarden voor erkenning opleggen. In het hoofdstuk betreffende de indeling van musea wordt uitdrukkelijk verwezen naar de

bibliotheekcollectie en documentaire verzameling. Enkel voor musea van lokaal belang komt een bibliotheekvoorziening niet voor als een voorwaarde voor erkenning.

De vergadering is het eens dat een bibliotheek en/of documentatievoorziening van groot belang is voor het invullen van de wetenschappelijke functie van musea, ook deze van lokaal belang. Voor de lokale musea kan trouwens worden samengewerkt met andere lokale betrokkenen, zoals de plaatselijke bibliotheek.

In de handleiding die de administratie uitwerkt voor potentiële erkenningaanvragen zal hieraan zeker de nodige aandacht worden besteed. In dit verband wordt verwezen naar de erkenningvoorwaarde die bepaalt dat het museum moet beschikken over een inventaris van de collectie cultureel erfgoed, opgesteld volgens de internationale regels voor registratie. Deze voorwaarde is haalbaar, zelfs voor de kleine bibliotheken, ofschoon nog niet overal een geautomatiseerde collectiedocumentatie voorhanden is. Er is wel een inhaalbeweging aan de gang op het vlak van professionalisering en registratie.

3) Het **personeelskader** omschreven in artikel 2, §4, 4°, is vooral voor de kleinere musea een zware drempel. De functie van archivaris/conservator komt in vele gevallen nog voor, vandaar de voorwaarde van minstens een deeltijds conservator.

4) Het verdient aanbeveling een aantal **aanpassingen** te doen **die de tekst duidelijker maken**.

Voorbeelden: artikel 3, § 3, 1° en 6°: wat is een kritische analyse? Het is beter te spreken over een sterkte/zwakte analyse; artikel 3, § 3, 10° een beschrijving van het proces van de beleidsplanning, hier wordt beter bij vermeld dat moet worden aangetoond dat alle actoren betrokken waren; artikel 4, §4: duidelijk maken dat de provincie een advies kan geven, de huidige formulering verwekt de indruk dat er een advies moet worden gegeven.

5) In tegenstelling met de vroegere situatie is het **advies van de provincie niet meer bindend**. Het vroegere complementair beleid wordt niet meer decretaal verankerd maar kan worden geregeld via overeenkomsten. Wel is voorzien dat advies wordt gevraagd aan de betrokken provincie en gemeente, zelfs als het gaat om privaatrechtelijk initiatief. De provincie noch de gemeente zijn verplicht om advies te geven. Indien het advies van de beoordelingscommissie afwijkt van het advies van de provincie is overleg verplicht. Uiteindelijk is het de minister die de eindbeslissing neemt.

Voor wat Brussel betreft, kan de VGC de rol van de provincie overnemen ingeval er een ééntalig Vlaams museum in Brussel zou zijn. Zolang er geen cultureel verdrag is tussen de Vlaamse en de Franse Gemeenschap vallen tweetalige musea uit de boot.

6) Het is de bedoeling dat ook de **instellingen van de Vlaamse gemeenschap** die ressorteren onder dit decreet zich afstemmen op het lokale cultuur beleid.

7) Het gebruik van de term "**cultureel erfgoed Vlaanderen**" (art.17, §2, 4°), wil duidelijk maken dat musea hun expertise ook ter beschikking kunnen stellen van objecten bijvoorbeeld in kerken, overheidsgebouwen, monumenten...

8) In artikel 18, §3, 2' de lid, 3° vervangen van tekst door "**faciliteiten voor de publieke consultatie van ...**".

9) In artikel 22, §3 wordt ingeschreven dat de **provincie voor de subsidiëring van musea niet meer om advies wordt gevraagd**. Het advies

van de beoordelingscommissie wordt wel aan de provincie medegedeeld. De Raad adviseert om de term "voorgelegd" aan te vullen met de bepaling "ter informatie". Zo wordt het duidelijker dat geen advies wordt gevraagd.

10) Er is een **loskoppeling van erkenning en subsidiëring**. Een erkend museum wordt niet noodzakelijk gesubsidieerd. Sommige privaatrechtelijke initiatieven wensen wel een erkenning als een vorm van kwaliteitslabel maar zijn geen vragende partij voor subsidiëring. De Raad wijst erop dat in de sector kunsten een omgekeerde beweging werd gevolgd.

11) De Raad wijst op het **belang van een goede afstemming van de termijnen** voor het totstandkomen, evalueren en uitvoeren van de beleidsplannen van de diverse bestuursniveaus, instellingen en actoren. Aanvankelijk werd gestreefd naar het samenvallen van de beleidsplannen van musea, erfgoedconvenants en lokale beleidsplannen. Na overleg met VVSG is men hierop teruggekomen en werd voorzien dat eerst gewerkt werd aan het lokale beleidsplan dat als kader fungeert voor de beleidsplannen van musea en erfgoed die uiteraard ook betrokken worden bij het concipiëren van het lokale beleidsplan. Of dit de beste werkwijze is zal blijken uit de praktijk. Een juiste afstemming is van belang om te vermijden dat overheden tegen elkaar worden uitgespeeld.

12) In artikel 25,§4 wordt aanbevolen de terminologie te wijzigen: behoren **studenten** niet tot de **academische wereld**? In het kader van de herstructurering van het hoger onderwijs zitten niet alle hogescholen onder de term academische wereld.

13) De Raad vindt het positief dat de beoordelingscommissies een **rangorde** kunnen opstellen. Zo krijgt men zicht op welke instellingen een positieve beoordeling krijgen en kan de decretaal bepaalde trage groei bewaakt worden. De aanvraagdossiers blijven drie jaar geldig, wat ook positief is voor de betrokken instellingen.

14) Voor wat betreft de eventuele sancties via **terugvordering van subsidies of niet betalen van het saldo** zijn de wetten op de rijkscomptabiliteit van toepassing. De grootte van het saldo is hierbij niet van doorslaggevend belang.

15) De Raad is van mening dat de mogelijkheden die worden geboden voor **reservevorming** zeer positief zijn.

16) Het is de bedoeling om op termijn ook **projectsubsidies voor archiefinstellingen** te voorzien. De Raad houdt hiervoor een sterk pleidooi.

17) De **tussentijdse actualisering van de beleidsplannen** die voorzien wordt, is eveneens een goede zaak. Zo worden concretisering en actualisering mogelijk.

18) Voor wat betreft **erfgoedpublicaties** wordt gewezen op het feit dat het voortaan ook zal mogelijk zijn om een subsidie te krijgen voor elektronische publicaties en voor vertalingen (zowel in als uit het Nederlands).

19) De Raad stelt vast de termijnen voor de aanvraag van **projectsubsidies voor een internationaal project** botsen op de internationale kalender. Hiervoor is geen directe oplossing voor handen.

20) De Raad is van oordeel dat het **label voor erkend museum** nogal conservatief overkomt. Het refereert nog altijd naar een klassiek

museum, zijnde een bouwwerk. Het dynamische aspect ontbreekt. Het label sluit aan bij het internationale label dat zijn oorsprong vindt in Groot-Brittannië waar de eerder conservatieve visie over musea nog gangbaar is. Misschien komt er een Europees herkenninglabel waar met de bekommernis wordt rekening gehouden.

3) RONDVRAAG EN VARIA

Op 28 oktober 2004 wordt een **hoorzitting** georganiseerd door de commissie Cultuur van het Vlaams Parlement met de diverse culturele adviesraden. De voorzitter van de Raad voor de Kunsten wordt uitgenodigd in de namiddag om toelichting te geven bij het memorandum dat eind juni werd opgemaakt.

In overleg met de Raad voor Cultuur en de Raad voor Volksontwikkeling en Cultuurspreiding zal een datum worden afgesproken voor een gesprek met Bart VAN DER HERTEN, directeur van de cel Cultuurbeleid over de **culturele industrieën**.

Tijdens de vergadering werden enkele foto's genomen voor het jaarverslag 2003.

De vergadering eindigt om 12.00 uur.